

**VARSAINAIS-SUOMEN
PELASTUSLAITOS**

Turvallisuuden puolesta jo vuodesta 1869

**EGENTLIGA FINLANDS
RÄDDNINGSVÄRK**

För säkerheten sedan 1869

Väestönsuojan käyttöönotto

21.4.2026

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Toimenpiteet	3
2.1. Purkaminen	3
2.2. Rakentaminen	3
2.3. Ilmanvaihto	4
2.4. Vesi-, lämpö- ja jätehuolto	4
2.5. Sähkö ja valaistus	4
2.6. Viestiyhteydet	5
2.7. Suojan alueet	5
2.8. Kotivara ja muu tarpeisto	5
Liitteet	6
Liite 1: Lista väestönsuojan materiaaleista ja työkaluista	6
Liite 2: Esimerkki kotivarasta (Martat)	7

1. Johdanto

Tämä on väestönsuojan käyttöön saattamisen yleisohje eli ohjeet ovat suuntaa antavia. Normaalioloissa väestönsuojia käytetään erilaisiin tarkoituksiin kuten varastoina tai musiikkiharrastuksiin, jonka vuoksi suunnitelmat on tehtävä kohdekohtaisesti. Tämän yleisohjeen lisäksi on olemassa väestönsuojakohtaisia erillisohjeita, jotka tyypillisesti koskevat jotain tiettyä konetta tai prosessia.

Kun väestönsuojelu on määrätty saatettavaksi tehostettuun toimintaan tai valmiustilaan, on väestönsuojat laitettava viipymättä, viimeistään 72 tunnin kuluessa käyttökuntoon edellä mainitun määräyksen saamisesta. Määräys tehostettuun toimintaan siirtymisestä annetaan yleisillä tiedotusvälineillä ja sen perille menon varmistavat paikalliset väestönsuojeluviranomaiset.

Suunnitelma käyttökuntoon saattamisesta on osa pelastussuunnitelmaa ja ensisijaisesti sitä johtaa väestönsuojanhoitaja. Väestönsuojanhoitaja tekee vuosittain varusteiden ja laitteistojen tarkastukset ja varmistaa, että suoja on suojautumisen kannalta kunnossa. Mikäli väestönsuojanhoitaja ei ole paikalla, on muilla asukkailla velvollisuus aloittaa oma-aloitteisesti siivous- ja varustamistoimenpiteet. Suojan huoltotoimista ja ylläpidosta vastaavat henkilöt tulee nimetä.

Suojaan lähdettyä suljetaan oman asunnon ikkunat ja ilmastointi sekä tarpeettomat sähkölaitteet pois päältä. Tämän jälkeen osallistutaan tilanteen vaatimiin purku-, rakennus- ja muihin töihin.

2. Toimenpiteet

2.1. Purkaminen

Suoja tyhjennetään ja siivotaan. Poista suojasta kaikki tarpeeton tavara tyhjennyssuunnitelman mukaisesti. Puretaan ilmanvaihtolaitteen suojahäkki ja muut tarpeettomat rakenteet.

2.2. Rakentaminen

Tarkasta tarvittavat työkalut ja muut tarvikkeet sekä myös VSS-varustelatikko. Esimerkkilistoja tarvittavista varusteista löytyy internetistä. Suojasta on hyvä löytyä kaikki käyttö-, huolto- ja toimintaohjeet sekä pelastussuunnitelma. Asennetaan sulkutelta paikalleen ja tarkistetaan suojahuoneen toiminta. Ovien ja luukkujen tiiviys ja toiminta pitää varmistaa. Ovien

saranatapid ja salvat rasvataan ja tarvittaessa asennetaan tiivisteet paikoilleen. Tarvittaessa poistetaan normaalikäytön ovi. Tarkasta myös varauuskäynnin käyttökelpoisuus. Tarvittaessa hätäpoistumisreittiä tulee ryhtyä kaivamaan heti alkuvaiheessa. Maan alle päättyvien käytävien päässä on kevytbetoniharkkoja. Suunnittele valmiiksi mihin purkujäte ja maa-aines sijoitetaan.

2.3. Ilmanvaihto

Samalla kun siivous käynnistyy, aloitetaan suojan jäähdyttäminen. Poista mahdollinen pöly, roskat ja vesi ilmanottokanavista, paineventtiileistä, ylipainemittarin mittaputkesta, ylipaineventtiileistä ja suojapuhaltimista. Älä avaa ilmanvaihtolaitteiston erityissuodatinta, mutta tarkista, että suodattimen ylä- ja alapuoliset aukot ovat suljettu kumisuojaimein ja sinetöity. Sulje normaaliajan ilmanvaihtoaukot tiiviisti sulkulevyillä ja pulteilla. Perehdy ilmanvaihtolaitteiston käyttöön ja hoitoon. Tarkasta ylipainemittarin kunto ja nestemäärä (mittari nollataan). Tarkasta suojan tiiviys ilmanvaihtolaitteiston avulla erikseen annettujen ohjeiden mukaan (tiiviyskoe). Suojaan on saatava ylipaine eikä se saa vuotaa liikaa. Tämä varmistaa, ettei myrkylliset aineet pääse sisään rakenteiden vuotokohdista.

2.4. Vesi-, lämpö- ja jätehuolto

Tarkista varavesisäiliöiden puhtaus ja täytä ne vedellä. Lisää tarvittaessa vedensäilytysaine. Varmista kuivakäymäläkalusteiden käyttökunto ja asenna suojaseinämät paikalleen. Imeytysturve, muovisäkit ja wc-paperi ovat hyvä lisä hajujen ja hygienian hallintaan. Varaa jätevesiastiat, mikäli niitä ei ole suojavarusteissa.

Mikäli suojassa on vesipiste, siihen on liitettävä letku, jolla voi puhdistaa käymälät, suojateltan ja suojaan tulijat sekä täyttää varavesisäiliöt. Tarkista kaikkien venttiilien toiminta viemällä ne ääriasentoihin. Sulje suojan käytölle tarpeettomien putkien sulkuventtiilit. Tarkista likaveden keräyskaivot.

2.5. Sähkö ja valaistus

Selvitä sähkölaitteiden päävarokkeet ja tarkista valaisimien ja katkaisimien sekä seinäpistorasioiden kunto. Testaa varavalaisimet sekä niiden paristot.

2.6. Viestiyhteydet

Tarkista antenni- ja puhelinkytkinrasioiden sijainti. Varusta suoja radiolla ja puhelimella. Puhelin pitää olla kytkettynä puhelinverkkoon. Varmista, että suojan puhelinnumero on tiedossa pelastusviranomaisella. Varmista onko suojassa normaalioloissa toimivaa verkkoa.

2.7. Suojan alueet

Laita paikoilleen suojan opasviitoitus. Jaa suojan tilat suojaan tulevien kesken. Jokaiselle henkilölle määrätään oma varsinainen oleskelupaikka. Suojaan on hankittava tarpeellinen määrä pöytiä ja tuoleja sekä kerrossängyt noin kolmasosalle suojaan tulevien henkilöiden määrästä. Suojassa tulee huomioida myös erilaisilla apuvälineillä, kuten pyörätuolilla liikkuvia henkilöitä.

2.8. Kotivara ja muu tarpeisto

Suojatumisen aikana tarvittavat ruokatarvikkeet, omat lääkkeet ja välineet tuo jokainen kotoaan. Koska suojassa ei ole lämmitystä, pitää varautua vaihtelevien lämpötilojen varalle. Muuta välineistöä kuten mikroaaltouuni, radio, kuivamuonaa ja ajanvietettä esimerkiksi lautapelejä on hyvä hankkia suojaan.

Kotivara on vettä ja ruokaa koko perheen tarpeisiin 72 tunniksi sellaisista tuotteista, joita käyttää mielellään normaalistikin. Esimerkiksi Martat.fi -sivustolta löytyy hyviä esimerkkejä kotivarasta ja muista välttämättömyystarvikkeista.

Järjestä suojattaville tiedotustilaisuus ja mahdollisuus tutustua suojaan.

Liitteet

Liite 1: Lista väestönsuojan materiaaleista ja työkaluista

vspelastus.fi

- ensiapupaarit 1 kpl
- rautakanki 1 kpl
- sankoruisku 1 kpl
- suojan kilpisarja 1 kpl
- käsivalaisin 2 kpl
- vedensäilytysaine vesisäiliön koon mukaan
- työkaluja: pajavasara, katkaisutaltta, piikkitaltta, voimaleikkuri, kirves, kenttälapio, sorkkarauta, käsisaha, rautasaha + 5 varaterää, jakoavain, ruuvitalttoja, vasara, nauvoja, puukko, pelastusköysi
- suojan vesipisteeseen liitettävissä oleva letku liittimiseen vesisäiliöiden täyttämistä ja mahdollista suojaan tulevien huuhtelua varten
- säteilymittari yli 100 suojapaikan väestönsuojiiin
- suojanaamari ja suodatin 2 kpl
- suojalasit 2 kpl
- suojapuku 2kpl (esim. sadeasu tai muu vastaava)
- suojakypärä 2 kpl
- ensiapulaukku ja suojasidepakkaus 1 kpl
- ensiside 2 kpl
- joditabletit 2kpl /henkilö
- toimintaohjeita

Liite 2: Esimerkki kotivarasta (Martat)

Martat.fi

- vettä, juomia 6 l
- vihanneksia ja juureksia 600 g
- hedelmiä ja marjoja 400 g
- perunaa 200 g
- pastaa tai viljalisäkettä 200 g
- leipää ja viljatuotteita 550 g
- maitoa, piimää, jogurttia ja viiliä tai vastaavia kasvivalmisteita 1 l
- juustoa 60 g
- kalaa, muna, lihaa, kasviproteiinia 400 g
- öljyä/rasvoja 150 g
- kuivattuja hedelmiä 100 g
- pähkinöitä/siemeniä 90 g
- makeisia/suklaata 100 g sokeria, hunajaa 100 g
- Noin 2 300 kcal/vuorokausi